

Komentář k testu z 23.2.2011 (JAP215 b):

Nejprve si uvádím znění testu:

- ① Rozjasnilo se.
- ② Taró je snaživý, ale plachý.
- ③ Pozveme i rodiče pana profesora?
- ④ Pan profesor včera jel na služební cestu.
- ⑤ 山田さんはプラハからお引っ越しになりましたか。

- Základem testu byla znalost lexika (slovíček 19. lekce). Upozorním jenom na výraz „plachý“, kteří mnozí z vás překládali adjektivem *hazukašii*. Toto užití dle mého není zcela nejvhodnější, protože výraz *hazukašii* bývá vnímán jako jeden z těch výrazů, jež mají „subjektivní náboj“, tj. mluvčí je využívá při vyjadřování svých vlastních stavů a pocitů (vzpomeňte si na výrazy *hošii* nebo *urešii*). Při bližším zkoumání zjistíme, že velká spousta adjektiv, jež končí na *-šii* vyjadřuje pocitové stavy (a ty mají tendenci být vnímány „subjektivně“). Tak jako jsme rozlišovali *hošii* vs. *hošigaru*, rozlišujeme i *hazukašii* vs. *hazukašigaru*. Doporučuji tedy v přísudkové pozici omezovat *hazukašii* jenom na případy vyjádření o sobě samých. Od výrazu *hazukašigaru* je pak odvozen výraz *hazukašigarija*, jenž byl asi nejvhodnější pro užití v 2. větě.
- Pro překlad 1. věty jste hojně užívali 晴れになりました。 To je OK, i když se domnívám, že ještě o něco přirozenější by možná bylo 晴れてきました。
- V překladu z japonštiny, vyskytuje-li se ve zdrojovém textu *keigo*, nevyznívá překlad stylem „ctěný pan Jamada“ apod. vždy přirozeně. Čeština/slovenština má ve srovnání s japonštinou zdvořilostní systém mnohem méně propracovaný. Berme to jako fakt. Překládat se snažme tak, aby výsledek vyzníval pokud možno přirozeně v cílovém jazyce. *Keigo* tedy nemusíme nutně násilně překládat. Musíme si jej však být vědomi.
- Podrobněji se zmíním o větě č. 3, kde se hodně chybovalo. V zadání nám 1. os. pl. („pozveme“) signalizuje, že adresáta vnímáme jako součást svého *učí* (adresát zjevně není ani pan profesor ani jeho rodiče). To nás má vést k užití slovesa s *-mašó ka*, ale především k tomu, že zde je nežádoucí použít *sonkei* sloveso. Subjektem akce „pozvat“ jsme my (a naše *učí*). O sobě v interpersonálních vztazích jen těžko můžeme hovořit uctivě (nejedná-li se o tzv. 尊大語, tj. „povýšeneckou (arogantní) mluvu“). Vhodný překlad tedy byl: 先生のご両親も誘いましょうか／招待しましょうか。 Překlad s použitím *なさいましょうか nebo *お呼びになる či *おさそいになる je typickou chybou mnoha dnešních mladých Japonců, kteří *keigo* neovládají. My se *keigo* ovládat naučíme.

321422 – Váš překlad první věty nebyl zcela nejpřesnější (晴れています。 by asi bylo spíš „Je jasno.“). Pro běžnou komunikaci by to asi bylo postačující, ale nám jde především o to, postihnout drobné nuance v modalitách, ve způsobech, jak nějakou skutečnost prezentovat apod. To, že jste „Taró“ zapsala jako *とろう beru jako „překlep“. K výrazu 先生 téměř

nikdy nepřidáváme zdvořilostní *o*, jelikož výraz sám je již vyjádřením uctivosti. Sloveso *naru* jste ohnula nesprávně (jako *narau*). Zde nevím, jestli šlo o „překlep“ v *hiraganě* nebo o morfologickou chybu. V překladu 5. věty jste přehlédla koncovou partikuli.

128138 – Pozor na významy pádových partikulí (konkrétně *kara*). Nevyužila jste partikuli *mo* ve 3. větě. Jinak to nebylo zlé.

321959 – Jen drobnosti.

361876 – Překlad slova プラハ jako „Brno“ pokládám za „překlep“.

220090 – Překlad 1. věty stylem 晴れてしまいました。 je, řekl bych, poněkud „svérázný“. Doporučuji asociovat si pomocné sloveso *šimau* se subjektivně negativním hodnocením (zde to nezní příliš přirozeně). V překladu 2. věty Vám unikla spona. Držme se formální zdvořilé japonštiny.

357545 – Jen detaily.

361897 – Spojení dvou adjektiv pomocí *-te* tvaru („přechodníku“), jako jste užila ve 2. větě, předpokládá souřadné spojení. To se příliš nehodí k sémantice dotyčných adjektiv (proto bylo v zadání „ale“). Takže lépe řešit přes spojovací partikule *ga*, *kedo* apod. Výraz *oja* pro „rodiče“ ve 3. větě nebyl příliš vhodný. Vzdáváme přeci úctu panu profesorovi a to představuje úctu i celému jeho *učí*. Bylo tedy vhodné použít zdvořilý (uctivý) výraz pro „ctěné rodiče“, tj. ご両親. Nezapomínejme, že *keigo* není jenom záležitost slovesných tvarů, ale i substantiv a adjektiv.

324430 – Slovíčka jste se nenačila, to je zjevné. Počítejte s tím, že v tomto semestru budu na Vás mít vyšší nároky.

345311 – Pokus o překlad 3. věty jsem výrazně postrádal.

359374 – Jen drobnosti (asi bych ve 2. větě použil spíše *wa*). Maximální užívání *kandži* z Vaší strany samozřejmě vítám. Jenom nezapomínejte, že i užití či neužití *kandži* má v japonštině pragmatické funkce (většinou vázané stylově či žánrově). Může to znít paradoxně, ale někdy nadměrné užívání *kandži* tam, kde by „běžný Japonec“ použil *kanu*, může vyznít poněkud nepřirozeně či nepatřičně (přínejmenším by to bylo zajímavé téma pro pragmalingvistickou studii).

361336 – To, jak jste vyřešila „rodiče“ bylo kreativní. Výraz ご両親 si ale zapamatujte.

342195 – Ze všech drobností mi nejvíce vadilo utváření jmenných predikátů bez použití spony. *Desu* jsme se učili v 1. lekci, tak to používejte.

361581 – Spíše drobnosti (z toho, co nebylo zmíněno výše, sloveso *hareru* je *-ru* sloveso). Přepis 山田 jako „Jamanaka“ budu brát za „překlep“.

361040 – Doučíte-li se lexikum, bude to OK.

255493 – Jen detaily.

361482 – Překlad 3. věty Vám příliš nevyšel.

J. Matela